

Р е ц е н з и я

от проф. д-р Нели Илиева Бояджиева
Софийски университет „Св. Кл. Охридски“
член на научно жури

в конкурс за заемане на академична длъжност професор в област на висшето образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1. 2. Педагогика (Предучилищна педагогика и артпедагогика)
обявен в Държавен вестник бр. 23 от 22. 03. 2022 г.,
от Бургаския свободен университет

1. Констатация и преценка на процедурата и документите

Конкурсът е администриран и организиран от БСУ в съответствие с изискванията в нормативните документи за избор за академична длъжност „професор“. Представените документи, справки, таблици и публикации за участие в конкурса са изготвени в съответствие с изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за развитие на академичния състав на БСУ.

2. Данни за кандидата – образование и академична кариера

Единствен кандидат в конкурса за професор е доц.д-р Пепа Митева. Съгласно чл. 29 от ЗРАСРБ тя има право да участва в конкурса за заемане на академична длъжност «професор». Тя притежава образователната и научна степен «доктор» от 2005 г., а от 2008 и академична длъжност, «доцент» в БСУ .

Пепа Митева е възпитаник на БСУ, където завършва социални дейности – бакалавър през 1998 г. и ОКС „Магистър“ през 1999 г. През 2011 г. завършва и магистърска програма във ФФ на СУ „Св. Кл. Охридски“ по Организационно поведение и консултиране на организацията - организационна психология, трудова психология, кариерно развитие.

Била е докторант на самостоятелна подготовка в СУ „Св. Кл. Охридски“ във ФНПП – Катедра „Социална педагогика и социално дело“ в периода 2002-2005 г. Защитен е дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор" на тема „Подходи за редуциране на агресивно поведение при ученици в начална училищна възраст“, 2005 г.

Образователното развитие на кандидата е последователно, а докторантурата се осъществява паралелно с академичната кариера. Тя е изцяло в БСУ, където започва работа като преподавател веднага след дипломирането през 1999 г. Последователно е асистент и старши асистент от

2002 г. През 2005 г. е повишена като главен асистент след придобиване и научната и образователна степен „доктор“ (по шифър 05.07.01.- Теория на възпитанието и дидактика). През 2008 г. се хабилитира и заема академичната длъжност доцент в БСУ - шифър 05.07.01. Теория на възпитанието и дидактика (Основи и методи на социалната работа).

Като доцент води лекционни курсове, ръководи дипломанти и докторанти, участва в проектни дейности, научни форуми, академичен обмен, прави изследвания и публикува резултати от тях в монографии/2/, студии /4/, статии/18/, доклади/13/ , учебни пособия/2/, ръководства и др. Тази активност показва системно и постоянно подготовката на кандидата за участие в конкурса за да отговори на изискванията за академично израстване като „Професор“. Тя представя общо 40 публикации след хабилитацията.

3. Преценка за съответствие на изискванията според ЗРАС

Доц. д-р Пепя Митева изпълнявания, а в някои от показателите дори надхвърля минималните изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“ в Област 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.2. Педагогика.

По група А: Защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор" Общо 50 т.

По група В:

Показател 3: Монография представена като основен хабилитационен труд по научната специалност в конкурса Общо 100 т.

По група Г:

Показател 4. Монография, която не е представена като основен хабилитационен труд Общо 100 т.

Показател 5. Книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор" -75 т.

Показател 7. Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томове 18 бр. - 180 т.

Показател 8. Студии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация в THOMSON и в SKOPUS 2 бр. - 20 т.

Показател 9. Студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове 1бр. – 15 т.
Общо: 390 т.

По група Д :

Показател 11. Цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни и колективни томове 1 бр.-15т.

Показател 12. Цит. в монографии и кол. томове с научно рец. 1бр. - 10 т.

Показател 13. Цит. или рец. в нереф. спис. с науч. рец. 20 бр. – 100 т.
Общо: 125 т.

По група Е:

Показател 15 Ръководство на успешно защитили докторант –2 бр.- 80 т.

Показател 16 Участие в национален научен или образ.проект 3 бр.- 45 т.

Показател 17. Участие в международен научен или обр. проект 1бр.-20т.

Показател 20. Публикуван университетски учебник /училище 2бр.80 т.

Общо: 225 т.

4. Представяне и оценка на научната продукция на кандидата

Доц. Митева представя като основен хабилитационен труд по научната специалност в конкурса монографията „Емоционална интелигентност и управление на професионалния стрес при учители. Артпедагогика – стратегии и техники“, Издателство КОЛБИС, София, 2022.

В този труд тя демонстрира умения за провеждане на емпирични изследвания, да събира и анализира данни и да прави актуални констатации за педагогическата практика свързана с професионалната работа на учителя. Тя успешно обобщава своите последователни интереси в изследователската и научно-приложна работа за работа с учители. В монографията са убедително предствени възможностите на арт-техниките, развитието на емоционалната интелигентност и управлението на професионален стрес при учители. Едновременно с това този труд във втората си част може да бъде приет и като полезно методическо ръководство за работа с деца, ученици и учители.

Темите за професионалния стрес на учителите, от една страна и емоционалната интелигентност, от друга страна, е разработвана често поотделно през последните години у нас в различен тип трудове. Доц. Митева е посветила изследването си на двата феномена като изследовател и е добавила друг методически контекст - на арт-педагогиката, което може да се признае като самостоятелно постижение с научно-приложен приносен характер. На тази тема са посветени статии и доклади на чужди езици.

Доц. Митева има приоритет в търсенето и предлагането на възможности за въвеждане на съвременни интерактивни методи, които обогатяват методиката на подготовка на учители и помагачи специалисти. Те са изведени чрез самостоятелна работа за издирване, събиране, описване, модифициране и изпробване на техники в зависимост от целите на изследването. Това е подход от дисертацията, отразен в издаденото като самостоятелен труд методическо ръководство за работа с деца „Как да формираме социални умения у малките ученици: практическо ръководство за редуциране на агресивно поведение в начална училищна възраст“, 2004 г. Този труд, който е резултат от успешната опитната работа на автора, е ценно помагало не само за деца в начална училищна възраст. Той е търсен и полезен

за учители от различни етапи и степени на образование и помагачи специалисти, които работят с деца и лица с прояви на агресивно поведение.

Доц. Митева следва своя изпитан подход изкован в дисертационния труд като го прилага след това в по-нататъшната си изследователска дейност преди и след хабилитацията си. Публикацията “Творчески подходи в кризисната интервенция. Кризата –възможност и промяна“/ 2015/ като замисъл и конструкция може да се приеме като преходно междинно звено.

То е продължение и надграждане на нов етап на една част от монографичния труд преди хабилитацията /“Методи на социална работа“, 2006/, в който кризисната интервенция е разгледана като метод. Творческите подходи са основната тема за настоящия конкурс в измерението на арт педагогиката. Този труд е в полето на социалните науки и бележи етап от научните търсения, които трасират пътя на академичните интереси и постижения .

В списъка с публикации има и такива, които са извън професионалното направление на конкурса. Те са посветени на управлението на персонала в образованието и са методически разработки, публикувани в практически наръчници за обучение /Коучинг. Как да разпознаем съпротивите на учителя в работната среда?; Управление на времето на учителя; Практически изпити при избор на учители; Адаптация при новоназначени учители, Изд. РААБЕ, Практически наръчник „Успешна практика за управление на персонала“, 2012/. В съавторство е публикувано и учебно пособие с практико-приложен характер „Изкуството бъдем обучители“/2016/, което е пътеводител за воденето на тренинги, семинари и други в обучението на възрастни.

Авторът представя в общия списък с публикации след хабилитацията свое участие в разработване на учебни материали и пособия за училищното образование по история и цивилизации, география и икономика, музика, както и статии за преподаването. Те също не се отнасят пряко до научната област на конкурса, но представят кандидата като педагог с по-широк спектър на интереси, които навлизат и в методиката и училищната дидактика. - професионално направление 1.3. Педагогика на обучението.

Научни приноси

Основните научни приноси, които следва да се регистрират във връзка с професионалното направление и научните области на конкурса се отнасят до практико-приложни дейности, осъществявани в детската градина със средствата на артпедагогика и анимация. Изведени са различни възможности на изкуството за стимулиране на творческия потенциал не само на децата и учениците, но и на учителя и на неговата роля като лидер на класа за управление на взаимоотношения в него. С това се обогатява методиката на възпитанието в предучилищния и училищния етап на образование.

5. Преценка за преподавателската и други академични дейности

Кандидатът има широка дейност като учител, треньор, консултант, рецензент, член на екип в научни и изследователски проекти, експертни дейности и участия в научни и други форуми като академично лице.

Преподавателската активност на доц. Митева е също в изключително широк спектър, което се е отразило и върху разнообразието на тематиката на публикациите. Те са в различни професионални направления и научни специалности не само в педагогическите науки, но и в други области на висшето образование. Това от една страна представя облика на кандидата като учен с много широко развити области на компетентност, но от друга страна ограничава възможностите за задълбочаване при научното изследване. Въпреки това доц. Митева следва своя интерес за търсене на актуални измерения на съвременната педагогика в практико-приложните ѝ аспекти. В това отношение е успяла да изведе артпедагогиката на преден план и да привлече свои последователи като преподавател и научен ръководител.

Като особено постижение може да се открие успешното обучение и защита на докторанти. Не случайно темите на трудовете им са в областта на артпедагогиката, а техните постижения са и резултат на разработеното от доц. Митева поле. Това е още едно доказателство на принос в артпедагогиката, както и за умения да привлече и преведе докторантите в тази област.

6. Критични бележки и препоръки

Препоръчвам в бъдеще доц. Митева да фокусира своите изследвания в полето предучилищната педагогика съобразно научната област на конкурса. Нейните широки компетентности в областта на психологията и социалните дейности биха могли да бъдат основа за по-дълбинно разработване на педагогическите аспекти за работа с деца с поведенчески проблеми в предучилищна възраст, консултиране на учители, родители, персонал на детските градини, образователни дейци, помагачи специалисти и др.

На базата на постиженията в основния монографичен труд би могло да се направи отделно проучване за успеха при управление на стреса с артпедагогически средства при учители и помагачи специалисти. Интересно би било в бъдеще да се проследи системно действието на арт-програмата в този контекст. Любопитно е да се провери дали, в каква степен и кои от предложените арт-техники допринасят за повишаване на емоционалната интелигентност и/или за управлението на професионалния стрес при педагогически, помагачи специалисти, ръководители или други дейци.

Позволявам си да направя тези препоръки в идеен и конструктивен вид подтиквана от научен интерес и увереност, че биха били полезен стимул за бъдещия професор в по-нататъшната научна дейност в перспектива.

Заклучение

Научната и преподавателската дейности на доц. д-р Пепа Митева отговарят изцяло на изискванията, поставени от ЗРАС и от Бургаския свободен университет, обявил конкурса.

На основата на научните постижения и приноси в направената преценка изразявам мнението си, че тя може да заеме академичната длъжност „професор“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.2. Педагогика, научна специалност Теория на възпитанието и дидактика (Предучилищна педагогика и артпедагогика) на основание чл. 60, ал. 1 в изпълнение на чл. 44 от Правилника за развитието на академичния състав в БСУ и във връзка с обявения конкурс в ДВ, бр. 23 от 22.03.2022 г. за академичната длъжност „професор“ по чл. 67 ал.1 т. 1 от КТ по професионално направление 1.2 Педагогика (Предучилищна педагогика и артпедагогика) към ЦХН на БСУ), по Заповед № ЛС/134, 17.05.2022 г. на Ректора на БСУ.

Предлагам на уважаемите членове на научното жури да гласуват „за“ заемането от доц. д-р Пепа Митева на академичната длъжност „професор” .

Проф. д-р Нели Бояджиева

15.08.2022

София